27/05/2023

Όλα όσα πρέπει να γνωρίζουμε για τις νέες εκλογές

/ Επικαιρότητα

Στις εκλογές του Ιουνίου θα εφαρμοστεί ο εκλογικός νόμος της ενισχυμένης αναλογικής, που επαναφέρει το μπόνους εδρών προς το πρώτο κόμμα. Η διαφορά του με το μπόνους των εκλογών του 2007 και από το 2012 έως το 2019, είναι ότι δεν είναι σταθερό αλλά κλιμακούμενο, ανάλογα με το ποσοστό του πρώτου κόμματος.

Εάν αυτό λάβει 25% το μπόνους είναι 20 έδρες, ενώ οι υπόλοιπες 280 έδρες κατανέμονται αναλογικά ανάμεσα στα κόμματα που μπήκαν στη Βουλή. Για κάθε επιπλέον 0,5% το μπόνους αυξάνεται κατά μία έδρα (και ανάλογα μειώνονται οι έδρες των άλλων κομμάτων), με ανώτατο όριο τις 30 έδρες. ‘Αρα, το ανώτατο όριο των 50 εδρών μπόνους εξασφαλίζει το πρώτο κόμμα με ποσοστό 40%, όπως έλαβε η ΝΔ στις πρόσφατες εκλογές.

Η αυτοδυναμία δεν εξαρτάται μόνο από το ποσοστό του πρώτου κόμματος αλλά

και σε συνδυασμό με το ποσοστό που θα λάβουν αθροιστικά τα κόμματα που δεν θα πιάσουν το όριο του 3%. Όσο πιο υψηλό το ποσοστό των κομμάτων που θα μείνουν εκτός Βουλής τόσο χαμηλώνει ο πήχης της αυτοδυναμίας. Αντίστροφα, όσα περισσότερα κόμματα στο κοινοβούλιο (άρα μικρότερο ποσοστό για τους λοιπούς συνδυασμούς), τόσο θα ανεβαίνει το μίνιμουμ ποσοστό για τον πρώτο. Όπως ανέφεραν ειδικοί στο ΑΠΕ-ΜΠΕ, με πεντακομματική Βουλή η αυτοδυναμία εξασφαλίζεται με ποσοστό περί το 37,5%, με εξακομματική ο πήχης ανεβαίνει γύρω στο 38,4% και με επτακομματική στο 39,3%.

Εκλογές με λίστα

Οι επικείμενες εκλογές διαφέρουν από αυτές της 21ης Μαΐου και στον τρόπο εκλογής των υποψηφίων. Θα πραγματοποιηθούν με δεσμευμένο συνδυασμό (λίστα), καθώς θα επαναπροκηρυχθούν σε διάστημα λιγότερο από 18 μήνες από τις προηγούμενες. Με αυτή τη διαδικασία οι βουλευτές δεν εκλέγονται με σταυρό προτίμησης αλλά κατά σειρά στο ψηφοδέλτιο κάθε εκλογικής περιφέρειας, όπως συμβαίνει με τους βουλευτές Επικρατείας.

Προφανώς, τα κομματικά επιτελεία και οι πολιτικοί αρχηγοί θα καταρτίσουν τις λίστες των ψηφοδελτίων λαμβάνοντας υπόψη τη σειρά κατάταξης των βουλευτών στις πρόσφατες εκλογές, αν και δεν δεσμεύονται για κάτι τέτοιο από την εκλογική νομοθεσία. Έχουν, δηλαδή, το δικαίωμα να συμπεριλάβουν υποψηφίους ακόμα και αν εκείνοι δεν εξελέγησαν στις εκλογές της 21ης Μαΐου και να θέσουν εκτός ψηφοδελτίων ή να κατατάξουν χαμηλότερα στη λίστα υποψηφίους, οι οποίοι εξελέγησαν στην πρόσφατη εκλογική διαδικασία.

Πώς ψηφίζουν ετεροδημότες και κάτοικοι του εξωτερικού

Οι επικείμενες βουλευτικές εκλογές θα διεξαχθούν με βάση τους εκλογικούς καταλόγους που ίσχυσαν και στις τελευταίες εκλογές, όπως αυτοί οριστικοποιήθηκαν μετά την α΄ αναθεώρηση του 2023, και περιλαμβάνουν όλες τις μεταβολές που συντελέστηκαν έως και την 28η Φεβρουαρίου 2023.

Σε ό,τι αφορά στους ετεροδημότες, αυτό σημαίνει ότι δεν μπορούν να ψηφίσουν στον τόπο διαμονής τους στις προσεχείς εκλογές, όσοι είχαν υποβάλει ετεροχρονισμένα τη σχετική αίτηση.

Οι Έλληνες του εξωτερικού μπορούν να ψηφίσουν στον τόπο διαμονής τους εφόσον η αίτηση για εγγραφή στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους έχει εγκριθεί 12 ημέρες πριν από την προκήρυξη των εκλογών. Εάν οι νέες εκλογές προκηρυχθούν τη Δευτέρα 29 Μαΐου, τότε αυτή τη δυνατότητα θα έχουν όποιων η αίτηση

εγκρίθηκε έως τις 17 Μαΐου.

Τα βήματα προς τις νέες εκλογές

Κατά τα λοιπά, το ΑΠΕ-ΜΠΕ παρουσιάζει τις προπαρασκευαστικές ενέργειες ενόψει των εκλογών που θα πρέπει να ακολουθηθούν από την αρχή. Δύο ημέρες μετά την έναρξη της προεκλογικής περιόδου λήγει η προθεσμία για την υποβολή δηλώσεων από τους ένστολους στους προϊσταμένους και διοικητές τους σχετικά με την πρόθεσή τους να ασκήσουν το εκλογικό τους δικαίωμα στον δήμο, στους εκλογικούς καταλόγους του οποίου είναι γραμμένοι.

Τα κόμματα εντός τριών ημερών από την έναρξη της προεκλογικής περιόδου θα πρέπει να δηλώσουν το όνομα και το έμβλημά τους στον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου και εντός επτά ημερών να καταρτίσουν και να υποβάλλουν τους συνδυασμούς τους στην ηλεκτρονική πύλη καταχώρησης υποψηφίων. Τρεις ημέρες μετά τη λήξη προθεσμίας υποβολής υποψηφιοτήτων, ο ‘Αρειος Πάγος ανακηρύσσει σε δημόσια συνεδρίαση τους εκλογικούς συνδυασμούς.

Εντός 10 ημερών από την έναρξη της προεκλογικής περιόδου οι αντιπεριφερειάρχες καθορίζουν τα εκλογικά τμήματα που θα συσταθούν και ακολούθως, το υπουργείο Εσωτερικών αποστέλλει τους σχετικούς πίνακες όλης της επικράτειας στην εισαγγελία του Αρείου Πάγου. Η τελευταία λαμβάνει, παράλληλα, τις ονομαστικές καταστάσεις των δικαστικών λειτουργών, δικηγόρων, ασκούμενων δικηγόρων κ.λπ. για τον διορισμό τους με κλήρωση ως εποπτών και δικαστικών αντιπροσώπων. Στα πρωτοδικεία κληρώνονται τα μέλη των εφορευτικών επιτροπών του κάθε εκλογικού τμήματος και οι αναπληρωτές τους. Στην κλήρωση περιλαμβάνονται οι εγγεγραμμένοι στους εκλογικούς καταλόγους του οικείου εκλογικού διαμερίσματος που φέρονται στους καταλόγους αυτούς ως κάτοικοι της περιοχής, έχουν τουλάχιστον απολυτήριο δημοτικού και είναι κάτω των 65 ετών.

Πηγή: ΑΠΕ-ΜΠΕ-Απόστολος Μιχαλούδης